

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

І. О. Школьник

_____ 2025 р.

**Атестаційного екзамену з атестації за ступенем «бакалавр»
зі спеціальності 081 «Право»**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Комплексний екзамен зі спеціальності 081 «Право» здійснюється шляхом оцінки рівня компетентностей випускників освітнього ступеню «бакалавр» з метою визначити рівень засвоєння випускниками освітньої програми.

На комплексний екзамен виносяться наступні дисципліни: «Конституційне право України», «Адміністративне право України», «Цивільне право України», «Цивільне процесуальне право України», «Кримінальне право України», «Кримінальне процесуальне право України», «Міжнародне публічне право», та «Міжнародний захист прав людини».

Час відповіді на тести – 120 хвилин.

***АНОТАЦІЇ ТА КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА
КОМПЛЕКСНИЙ ЕКЗАМЕН***

**АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»**

Конституційне право як основа національного права. Поняття та предмет конституційного права. Принципи конституційного права. Людська гідність. Свобода. Рівність і заборона дискримінації. Народний суверенітет. Республіканізм.

Юридична сила конституції. Поняття й система джерел конституційного права. Поняття конституції. Реалізація конституції. Тлумачення конституції. Функції та юридичні властивості конституції. Верховенство конституції. Пряма дія конституційних норм. Горизонтальний ефект конституції. Загальна характеристика Конституції України. Порядок ухвалення й внесення змін до Конституції України. Поняття установчої влади та порядок внесення змін до Конституції України. Конституційні засади співвідношення національного та міжнародного права. Доктрина дружнього ставлення до міжнародного права та принцип верховенства Конституції України.

Конституціоналізм та конституційний лад України. Поняття та система конституціоналізму. Поняття конституційного ладу України. Конституційні засади державного суверенітету України. Принцип територіальної цілісності і недоторканності державних кордонів України. Незалежність України та процеси євроатлантичної і європейської інтеграції. Обмеження влади правом як засада конституційного ладу України. Конституційний принцип поділу державної влади. Система стримувань і противаг. Принцип верховенства права в системі засад конституційного ладу України. Основні елементи верховенства права.

Україна як демократична республіка: конституційні засади. Поняття й сутність демократії. Пряма (безпосередня) та представницька демократія. Поняття, конституційно-правова регламентація та види референдумів в Україні. Всеукраїнський референдум за народною ініціативою. Виборче право. Пасивне і активне виборче право,

виборчі цензи. Принципи виборчого права. Принцип республіканізму у структурі конституційного ладу України. Демократична підзвітність та підконтрольність публічної влади. Форми участі народу в управлінні державними справами. Основні виборчі системи. Особливості виборів Президента України. Особливості виборів народних депутатів України. Особливості місцевих виборів. Поняття та конституційні гарантії місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в Україні. Загальна характеристика конституційного статусу органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Територіальна, організаційна та фінансово-економічна основа місцевого самоврядування. Повноваження органів місцевого самоврядування.

Унітарність Української держави в системі засад конституційного ладу. Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України. Поняття, система та принципи адміністративно-територіального устрою України. Конституційний статус Автономної Республіки Крим у складі України як унітарної держави. Порядок ухвалення та внесення змін до Конституції Автономної Республіки Крим. Конституційний статус органів влади Автономної Республіки Крим. Предмет відання та повноваження органів влади Автономної Республіки Крим. Особливості правового статусу тимчасово окупованих територій України.

Конституційні засади функціонування національно-культурної сфери в Україні. Конституційний статус української мови як державної. Правовий статус мов національних меншин та корінних народів. Поняття та характеристика конституційного статусу національних меншин в Україні. Поняття національнокультурної автономії.

Конституція України та громадянське суспільство. Принцип багатоманітності в системі конституційних засад формування та функціонування громадянського суспільства. Засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні: юридичні механізми. Поняття та основні види громадських об'єднань. Принципи організації та діяльності громадських об'єднань. Конституційний статус політичних партій. Порядок створення політичних партій. Принципи діяльності політичних партій. Заборона політичних партій в Україні. Держава і церква в Україні. Відділення церкви від держави. Принцип світської держави.

Конституційний статус особи в Україні. Принципи конституційного статусу особи. Природа прав і свобод людини. Сутнісний зміст прав і свобод людини. Позитивні зобов'язання держави у сфері гарантування прав людини згідно з Конституцією України. Зміст та обсяг захисту особистих свобод: право на свободу думки й слова, право на доступ до публічної інформації, захист персональних даних, свобода совісті, свобода пересування. Критерії обмеження прав. Політичні права та участь громадян у вирішенні питань суспільного значення. Свобода мирних зібрань, свобода об'єднань: обсяг захисту та критерії обмеження. Рівність доступу громадян до публічної служби. Економічні права: обсяг захисту та критерії обмеження. Право власності: обсяг захисту та заборона свавільного вилучення власності. Право на свободу підприємницької діяльності: обсяг захисту, обмеження монополізму і захист конкуренції. Право на працю та на гідну оплату праці. Соціальні права: зміст та гарантії. Право на соціальне забезпечення, право на охорону здоров'я, право на освіту. Структура конституційних гарантій прав і свобод людини: нормативні, інституційні та процесуальні гарантії. Зміст конституційних гарантій прав і свобод людини. Конституційні обмеження у здійсненні конституційних прав та свобод людини в Україні. Допустимі критерії обмеження прав людини: значення принципу пропорційності. Особливі юридичні стани згідно з Конституцією України, умови та порядок введення та припинення дії. Особливості юридичного захисту прав внутрішньо переміщених осіб. Загальна характеристика конституційних обов'язків людини та громадянина в Україні. Поняття та принципи громадянства України. Набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Конституційний статус іноземців та осіб без громадянства. Особливості конституційного статусу біженця.

Законодавча влада в Україні: конституційна характеристика. Конституційна

природа парламенту - Верховної Ради України. Функція представництва народу України. Законодавча функція. Роль парламенту у внесенні змін до Конституції України. Конституційний склад і структура Верховної Ради України. Комітети, тимчасові слідчі комісії та тимчасова спеціальна слідча комісія парламенту. Повноважність та кворум у засіданнях Верховної Ради України. Предмет відання та повноваження Верховної Ради України. Предметна сфера закону. Парламентські процедури: установча, законодавча, процедури здійснення парламентського контролю. Конституційний статус спеціалізованих органів парламентського контролю - Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Рахункової палати. Конституційний статус народного депутата України та юридичні гарантії його діяльності. Природа депутатського мандата. Підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України.

Конституційний статус Президента України. Роль та місце Президента України в системі органів державної влади. Президент України як глава держави. Порядок вступу на пост Президента України. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України. Процедура усунення Президента України з поста у порядку імпічменту. Повноваження Президента України. Акти Президента України. Контрасигнація актів Президента України. Конституційний статус Ради національної безпеки та оборони. Роль Ради національної безпеки та оборони у забезпеченні захисту державного суверенітету і територіальної цілісності України.

Виконавча влада в Україні: конституційна характеристика. Поняття виконавчої влади та її місце в механізмі державної влади. Система органів виконавчої влади в Україні. Порядок формування і склад Кабінету Міністрів України. Демократична підзвітність і підконтрольність Кабінету Міністрів України. Солідарна відповідальність уряду та відповідальність міністрів. Предмет відання та повноваження Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

Судова влада в Україні. Конституційні засади функціонування судової влади. Конституційні засади судочинства. Принцип незалежності судової влади та її гарантії. Система судів. Засади спеціалізації у системі судів. Конституційний статус судді. Гарантії незалежності суддів. Порядок припинення повноважень суддів та підстави звільнення суддів. Конституційний статус Вищої ради правосуддя. Органи суддівського самоврядування. Конституційний статус прокуратури. Роль адвокатури в системі юридичного захисту прав людини.

Правовий захист Конституції. Правовий захист Конституції: особливості української моделі. Поняття та види конституційного контролю. Предмет відання та повноваження Конституційного Суду України. Самообмеження юрисдикції Конституційного Суду України та доктрина політичного питання. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України. Суб'єкти та форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга: поняття, критерії прийнятності, особливості розгляду. Поняття й характеристика стадій конституційного судочинства. Учасники конституційного провадження. Поняття та юридична природа актів Конституційного Суду України. Види, порядок ухвалення та виконання актів Конституційного Суду України. Особливості юридичної сили рішень Конституційного Суду України з конституційних скарг.

Типові питання з дисципліни «Конституційне право України»:

Чи згодні ви з тим, що Президент України:

- A призначає за згодою Верховної Ради Прем'єр-міністра України;
- B призначає на посаду та звільняє з посади Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- C призначає за поданням Прем'єр-міністра членів Кабінету Міністрів України;

D вносить до Верховної Ради України подання про призначення Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України?

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ»

Адміністративне право як галузь публічного права. *Основоположні категорії адміністративного права.* Публічне адміністрування як одна з форм реалізації публічної влади. Види публічного адміністрування (забезпечувальне, сприяльне, втручальне). Суб'єкти публічного адміністрування. Публічний інтерес.

Адміністративне право як складова публічного права. Призначення адміністративного права. Відносини, що складають предмет адміністративного права. Відмежування адміністративного права від цивільного права.

Система адміністративного права. Загальне і особливе адміністративне право. Інститути адміністративного права, зокрема: принципи адміністративного права, суб'єкти публічного адміністрування, інструменти публічного адміністрування, публічне майно, адміністративні процедури, адміністративні послуги, захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування, службове право, адміністративне деліктне право, поліцейське.

Джерела адміністративного права. Поняття, значення та види джерел адміністративного права Національні джерела адміністративного права (Конституція України, законодавчі акти, підзаконні нормативні акти). 7 Міжнародні джерела адміністративного права (міжнародні договори; юридичні акти Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності; «м'яке право»). Рішення судових органів як джерела адміністративного права (практика Європейського суду з прав людини; рішення Конституційного Суду України в системі джерел адміністративного права; висновки Верховного Суду щодо застосування норм права як (квазі)джерело адміністративного права). Юридична сила джерел адміністративного права. Система джерел адміністративного права за їх юридичною силою. Правила вирішення конкуренції норм, закріплених у джерелах адміністративного права.

Принципи в адміністративному праві. Поняття та значення принципів адміністративного права Поняття принципів адміністративного права. Значення принципів адміністративного права (системоутворювальне значення, вплив на нормотворчу діяльність, значення для адміністративної та судової практики). Принцип верховенства права в адміністративному праві Значення принципу верховенства права (правовладдя) для регулювання адміністративних правовідносин. Складові верховенства права (законність; юридична визначеність; запобігання зловживанню /надужиттю/ повноваженнями; рівність перед законом і недискримінація; доступ до правосуддя). Принципи належного врядування Значення принципів належного врядування для регулювання адміністративних правовідносин. Принципи належного врядування (забезпечення участі в ухваленні рішень та належне реагування, відкритість і прозорість, добросовісність і етична поведінка, ефективність, компетентність і спроможність, інноваційність та відкритість до змін, сталість і довгострокова орієнтованість, грамотне фінансове управління, поважання прав людини та культурної різноманітності, забезпечення соціальної згуртованості, підзвітність).

Суб'єкти адміністративного права. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування Поняття «суб'єкт публічного адміністрування» (адміністративний орган). Групи суб'єктів публічного адміністрування (державні органи, включаючи органи виконавчої влади, військово-цивільні адміністрації; державні фонди та установи; органи влади Автономної Республіки Крим; суб'єкти місцевого самоврядування; суб'єкти, яким делеговано окремі повноваження публічного адміністрування). Система органів виконавчої влади Основні рівні органів виконавчої влади в Україні (вищий, центральні,

місцеві). Кабінет Міністрів України, система центральних органів виконавчої влади (міністерства, служби, агентства та інспекції, центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом), місцеві державні адміністрації. Законодавча основа їх діяльності. Класифікація органів виконавчої влади за різними критеріями (за обсягом і характером компетенції, за порядком вирішення питань, за спрямованістю компетенції, за територіальним обсягом повноважень). Порядок утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади. Суб'єкти місцевого самоврядування Види суб'єктів місцевого самоврядування та їх призначення (територіальна громада; сільська, селищна, міська ради; сільський, селищний, міський голови; виконавчі органи сільської, селищної, міської рад; староста; районні та обласні ради; органи самоорганізації населення). Законодавча основа діяльності. Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права Зміст поняття «приватна особа» в контексті адміністративного права. Види приватних осіб (громадяни, іноземці, особи без громадянства, фізичні особи-підприємці, підприємства, установи, організації тощо). Суб'єктивне публічне право Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, право на доступ до публічної інформації, право на свободу мирних зібрань, право на свободу об'єднань). Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права Законодавча основа організації та діяльності громадських об'єднань та інших неурядових організацій. Особливості окремих видів неурядових організацій (громадських організацій, зокрема молодіжних та дитячих, громадських спілок, професійних спілок, релігійних організацій, благодійних організацій, організацій професійного самоврядування), адміністративна правосуб'єктність, порядок створення та припинення діяльності. Участь неурядових організацій у формуванні публічної політики та ухваленні рішень.

Інструменти публічного адміністрування. Розуміння інструментів публічного адміністрування Поняття інструмента публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки нормативного акта суб'єкта публічного адміністрування. Види нормативних актів (за суб'єктами видання, територіальним охопленням діяльності, за ознакою внутрішньої та зовнішньої спрямованості). Вимоги до нормативного акта. Порядок підготовки та ухвалення. Зміст і значення антикорупційної експертизи. Державна реєстрація нормативного акта. Процедура оприлюднення та набрання чинності. Підстави для визнання нормативного акта протиправним. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час його підготовки та видання. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного акта. Відмежування адміністративного акта від інших актів (документів) суб'єкта публічного адміністрування. Види адміністративних актів. Процедура видання адміністративного акта. Чинність адміністративного акта (умови чинності, способи доведення до відома, припинення чинності). Виконання адміністративного акта. Поняття нікчемності адміністративного акта. Підстави визнання адміністративного акта нікчемним. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору. Види адміністративних договорів. Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні Поняття адміністративного розсуду. Умови застосування адміністративного розсуду (наявність законодавчого уповноваження на адміністративний розсуд; оприлюднення норм, що уповноважують на адміністративний розсуд; достатність юридичної визначеності уповноважень на адміністративний розсуд; обов'язок дотримуватися мети уповноваження; обов'язок ретельно з'ясувати обставини в справі; обов'язок дотримуватися принципу пропорційності; обов'язок дотримуватися принципу рівності; обов'язок дотримуватися критеріїв розсудливості; обов'язок мотивувати свої рішення). Використання електронного

врядування в публічному адмініструванні Поняття електронного врядування. Елементи електронного врядування. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд».

Адміністративна процедура. Адміністративні послуги. Розуміння адміністративної процедури Поняття адміністративної процедури. Види адміністративної процедури (реєстраційні, дозвільні, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до відповідальності; процедури за заявою особи, процедури за службовим обов'язком). Принципи адміністративної процедури Система принципів адміністративної процедури. Зміст окремих принципів адміністративної процедури (верховенство права, зокрема законність та юридична визначеність, рівність перед законом, обґрунтованість та визначеність, безсторонність (неупередженість) адміністративного органу, добросовісність і розсудливість, пропорційність, відкритість, своєчасність і розумний строк, ефективність, презумпція правомірності дій та вимог особи, офіційність, гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні, гарантування ефективних засобів правового захисту). Учасники адміністративної процедури Адміністративний орган. Адресат (у тому числі заявник). Заінтересовані особи. Особа, яка сприяє розгляду справи (свідок, експерт, спеціаліст, перекладач). Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури Ініціювання провадження. Початок провадження і підготовка справи до вирішення. Дослідження обставин справи та збирання доказів. Розгляд та вирішення справи. Оформлення адміністративного акта, доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб, виконання. Перегляд адміністративного акта. Поняття, ознаки, види адміністративних послуг. Суб'єкти відповідних відносин Поняття адміністративної послуги. Ознаки адміністративної послуги. Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері. Види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг (суб'єкт звернення, суб'єкт надання адміністративних послуг; центри надання адміністративних послуг і адміністратори). Порядок надання адміністративних послуг Стадії процедури надання адміністративної послуги. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір). Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

Захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування Види інструментів захисту прав особи та їх співвідношення між собою. Адміністративне оскарження Підстави та порядок подання скарги. Предмет оскарження. Суб'єкти розгляду скарги. Процедура розгляду скарги. Можливі наслідки розгляду скарги. Інші інструменти захисту прав особи Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи. Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування. Відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування. Адміністративна юстиція. Моделі адміністративної юстиції. Характеристики моделі адміністративної юстиції, що запроваджена в Україні.

Службове прав. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування як основні різновиди публічної служби Види публічної служби. Поняття та сутність державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як основних різновидів публічної служби. Відмінність від інших видів трудової діяльності особи. Основи правового статусу державного службовця Поняття державного службовця. Посади державної служби та їх категорії. Обов'язки та права державного службовця. Вступ на державну службу. Проходження державної служби і службова кар'єра. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державного службовця. Матеріальне й соціальне забезпечення державного службовця. Припинення державної служби. Основи правового статусу службовця в органі місцевого самоврядування Поняття службовця в органі

місцевого самоврядування. Посади в органах місцевого самоврядування та їх категорії. Обов'язки та права службовця в органі місцевого самоврядування. Вступ на службу в органі місцевого самоврядування. Проходження служби в органі місцевого самоврядування і службова кар'єра. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність службовця в органі місцевого самоврядування. Матеріальне й соціальне забезпечення службовця в органі місцевого самоврядування. Припинення служби в органі місцевого самоврядування. Запобігання корупційним проявам у публічній службі Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правила етичної поведінки публічних службовців. Фінансовий контроль щодо публічних службовців.

Адміністративне деліктне право. Адміністративне правопорушення (проступок) і адміністративна відповідальність Поняття адміністративного проступку. Ознаки адміністративного проступку (діяння, суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність). Відмежування адміністративного проступку від кримінального правопорушення. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб. Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності. Юридичний склад адміністративного проступку Юридичний склад адміністративного проступку (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона). Особливості юридичного складу адміністративного проступку, зафіксованого в автоматичному режимі. Заходи адміністративної відповідальності. Поняття адміністративного стягнення. Система й види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Проведення в справі про адміністративний проступок Стадії провадження в справі про адміністративний проступок. Звичайне провадження. Спрощене провадження. Складання протоколу в справі про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол. Випадки, коли протокол у справі про адміністративний проступок не складається. Розгляд справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок. Основні етапи розгляду справи про адміністративний проступок (підготовка справи, аналіз зібраних матеріалів, прийняття постанови, доведення постанови до відома). Особливості провадження в справах про адміністративні проступки в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови. Результати перегляду. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Адміністративне судочинство в Україні. Основні категорії адміністративного судочинства Завдання адміністративного судочинства. Критерії, за якими суд оцінює рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта публічного адміністрування. Джерела права (матеріального та процесуального), які застосовує адміністративний суд. Принципи адміністративного судочинства. Форми адміністративного судочинства (загальне і спрощене), відмінності між ними. Визначення компетентного суду. Адміністративна юрисдикція. Публічно-правові спори, що належать до адміністративної юрисдикції. Правила предметної, інстанційної та територіальної юрисдикції, наслідки їх недотримання (порушення). Склад суду. Відводи. Учасники судового процесу (учасники справи, представники, інші учасники судового процесу). Адміністративна процесуальна право- і

дієздатність. Докази та доказування. Засоби доказування. Предмет доказування. Обов'язок доказування. Подання, витребування та забезпечення доказів. Дослідження та оцінка доказів. Звернення до адміністративного суду. Провадження в суді першої інстанції Право на звернення з адміністративним позовом. Строк звернення з адміністративним позовом, наслідки його пропусчення. Зміст і оформлення позовної заяви. Способи судового захисту. Забезпечення адміністративного позову. Відкриття провадження. Підготовче провадження. Відзив. Відповідь на відзив. Заперечення. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву. Зустрічний позов в адміністративному судочинстві. Врегулювання спору за участі судді. Відмова відповідача від позову, примирення. Розгляд справи по суті. Особливості розгляду типових та зразкових справ. Судові рішення в адміністративних справах Види судових рішень. Вимоги, яким має відповідати судові рішення. Набрання судовим рішенням законної сили. Негайне виконання судового рішення. Звернення судового рішення до виконання. Судовий контроль за виконанням судового рішення. Перегляд судового рішення в адміністративній справі (апеляційне і касаційне провадження; перегляд за нововиявленими або виключними обставинами).

Типові питання з дисципліни «Адміністративне право та судочинство України»:

Урегульована адміністративно-процесуальними нормами діяльність уповноважених суб'єктів, спрямована на реалізацію норм відповідних матеріальних галузей права в ході розгляду і вирішення індивідуально-визначених справ— це:

- A адміністративний процес
- B адміністративне процесуальне право
- C адміністративне право
- D адміністративне провадження

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Цивільне право в системі права України. Поняття та предмет цивільного права як галузі права. Принципи цивільного права. Система цивільного права.

Джерела цивільного права України. Цивільне законодавство України: поняття та структура. Договір як джерело цивільного права. Акти цивільного законодавства й договір. Звичай як джерело цивільного права. Звичаї ділового обороту. Міжнародні договори як джерела цивільного права.

Цивільні правовідносини. Поняття та елементи цивільних правовідносин. Класифікація цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Цивільна дієздатність фізичної особи: поняття, види. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Визнання фізичної особи зниклою безвісті. Оголошення фізичної особи померлою. Опіка та піклування над фізичною особою.

Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття та ознаки юридичної особи. Види та організаційно-правові форми юридичних осіб. Порядок створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Правосуб'єктність юридичної особи та порядок її реалізації. Припинення юридичної особи. Підприємницькі товариства: поняття та види. Непідприємницькі товариства: поняття та види.

Об'єкти цивільних прав. Поняття об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатність. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація. Гроші як об'єкти цивільних прав. Валютні цінності. Майно, майнові права. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Інформація як об'єкт цивільних правовідносин. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. в

Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.

Правочини. Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Форма правочину та правові наслідки її недодержання. Недійсні правочини, їх юридична природа та види. Загальні правові наслідки недійсності правочину. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину. Правові наслідки вчинення недійсних правочинів.

Представництво в цивільному праві. Поняття та підстави представництва. Повноваження представника. Правові наслідки вчинення правочинів з перевищенням повноважень представником. Види представництва. Довіреність: поняття, види, форма. Припинення представництва за довіреністю.

Строки та терміни в цивільному праві. Позовна давність. Поняття та види строків і термінів у цивільному праві. Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків. Поняття та види позовної давності. Початок перебігу позовної давності. Зупинення та переривання перебігу позовної давності. Наслідки спливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Особисті немайнові права фізичної особи. Поняття та зміст особистого немайнового права. Види особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист особистих немайнових прав.

Право власності. Загальні положення. Поняття та зміст права власності. Об'єкти та суб'єкти права власності. Здійснення права власності. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Набуття та припинення права власності. Підстави набуття права власності: загальна характеристика. Набуття права власності на новостворене майно та об'єкти незавершеного будівництва; на перероблену річ; за договором; на безхазяйну річ; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; за набувальною давністю. Підстави припинення права власності: загальна характеристика. Відмова від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Реквізиція. Конфіскація.

Право спільної власності. Поняття і види права спільної власності. Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності. Припинення права спільної часткової власності. Право спільної сумісної власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Здійснення права спільної сумісної власності. Припинення права спільної сумісної власності.

Захист права власності. Засади захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Визнання права власності. Інші способи захисту права власності.

Речові права на чуже майно. Загальна характеристика речових прав на чуже майно. Право володіння чужим майном. Право користування чужим майном (сервітут). Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).

Право інтелектуальної власності: загальні положення. Поняття права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення (набуття) та зміст права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності.

Авторське право та суміжні права. Поняття та об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові права автора. Майнові права інтелектуальної власності на твір, строки їх чинності. Випадки правомірного використання твору без згоди автора. Поняття та об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав, строки їх чинності. Захист

авторського і суміжних прав.

Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Поняття та ознаки винаходу, корисної моделі, промислового зразка. Суб'єкти права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. В Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Строк їх чинності. Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Право інтелектуальної власності на комерційне найменування, торговельну марку.

Загальні положення про зобов'язання. Поняття зобов'язання та підстави його виникнення. Сторони та треті особи у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Виконання зобов'язання.

Забезпечення виконання зобов'язання. Загальні положення про забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка. Правові наслідки сплати (передання) неустойки. Порука. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого порукою. с Гарантія. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого гарантією. Завдаток. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком. с Застава: поняття, предмет, види, підстави виникнення і припинення. Правові наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого заставою. Притримання. Довірча власність: поняття, об'єкт, підстави виникнення і припинення.

Припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання виконанням. Припинення зобов'язання неможливістю його виконання. Припинення зобов'язання переданням відступного. Припинення зобов'язання зарахуванням. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу. Припинення зобов'язання поспаданням боржника і кредитора в одній особі. Припинення зобов'язання смертю фізичної особи, ліквідацією юридичної особи.

Порушення зобов'язання. Цивільно-правова відповідальність. Поняття порушення зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання. Поняття та ознаки цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Форми цивільно-правової відповідальності. Умови цивільно-правової відповідальності. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Загальні положення про договір. Поняття та види договору. Свобода договору та її межі. Зміст договору. Укладення договору. Зміна або розірвання договору.

Договір купівлі-продажу: загальні положення. Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу, його види. Сторони договору купівлі-продажу, їхні права та обов'язки. Істотні умови договору купівлі-продажу. Предмет договору. Ціна товару.

Окремі види договору купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу. Договір поставки. Договір міни (бартеру).

Договір дарування. Поняття та юридична характеристика договору дарування, його види. Сторони договору дарування, їхні права та обов'язки. Предмет договору дарування. Прийняття дарунка. Розірвання договору дарування. Договір про пожертву.

Договори ренти та довічного утримання (догляду). Поняття та юридична характеристика договору ренти. Сторони договору ренти. Передання майна під виплату ренти. Форма і розмір ренти, строк її виплати. Розірвання договору ренти. Поняття та юридична характеристика договору довічного утримання (догляду). Сторони договору довічного утримання (догляду). Обов'язки набувача за договором довічного утримання (догляду). Припинення договору довічного утримання (догляду).

Договір найму (оренди). Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди). Сторони договору найму (оренди), їхні права та обов'язки. Істотні умови договору найму (оренди). Предмет договору найму (оренди). Плата за користування

майном. Строк договору найму (оренди). Припинення договору найму (оренди).

Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. С 30.4. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу.

Договір найму (оренди) житла. Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди) житла. Сторони договору найму (оренди) житла, їхні права та обов'язки. Особи, які постійно проживають із наймачем. Тимчасові мешканці. Істотні умови договору найму (оренди) житла. Предмет договору найму (оренди) житла. Плата за користування житлом. Строк договору найму (оренди) житла. Розірвання договору найму (оренди) житла.

Договір позички. Поняття та юридична характеристика договору позички. Сторони договору позички, їхні права та обов'язки. Розірвання договору позички.

Договір підряду. Поняття та юридична характеристика договору підряду, його види. Сторони договору підряду, їхні права та обов'язки. Генеральний підрядник і субпідрядник. Істотні умови договору підряду. Предмет договору підряду. Ціна роботи. Строк виконання роботи.

Окремі види договору підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проектні та пошукові роботи.

Договір про надання послуг: загальні положення. Поняття та юридична характеристика договору про надання послуг. Виконання договору про надання послуг. Плата за договором про надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг.

Договори в сфері надання транспортних послуг. Поняття та юридична характеристика договору перевезення вантажу. Сторони договору перевезення вантажу, їхні права та обов'язки. Поняття та юридична характеристика договору перевезення пасажирів та багажу. Сторони договору перевезення пасажирів та багажу, їхні права та обов'язки. Договір чартеру (фрахтування). Договір транспортного експедирування.

Договір зберігання. Поняття та юридична характеристика договору зберігання, його види. Сторони договору зберігання, їхні права та обов'язки. Професійний зберігач. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі. Зберігання на товарному складі. Спеціальні види зберігання. Договір охорони.

Договір страхування. Поняття та юридична характеристика договору страхування. Сторони договору страхування, їхні права та обов'язки. Істотні умови договору страхування. Відмова від здійснення страхової виплати. Припинення договору страхування.

Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном. Поняття та юридична характеристика договору доручення. Сторони договору доручення, їхні права та обов'язки. Припинення договору доручення. Поняття та юридична характеристика договору комісії. Сторони договору комісії, їхні права та обов'язки. Поняття та юридична характеристика договору управління майном. Істотні умови договору управління майном. Сторони договору управління майном, їхні права та обов'язки. Припинення договору управління майном.

Договір позики. Кредитний договір. Поняття та юридична характеристика договору позики. Сторони договору позики, їхні права та обов'язки. Поняття та юридична характеристика кредитного договору. Сторони кредитного договору, їхні права та обов'язки. Проценти за кредитним договором.

Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка. Поняття та юридична характеристика договору банківського вкладу (депозиту). Сторони договору банківського вкладу (депозиту), їхні права та обов'язки. Проценти на банківський вклад. Поняття та юридична характеристика договору банківського рахунка. Сторони договору банківського рахунка, їхні права та обов'язки. Розірвання договору банківського рахунка.

Договір факторингу. Поняття та юридична характеристика договору факторингу.

Предмет договору факторингу. Сторони договору факторингу, їхні права та обов'язки.

Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, їх види. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії.

Договір про спільну діяльність. Загальна характеристика договору про спільну діяльність. Договір простого товариства.

Недоговірні зобов'язання. Поняття та види недоговірних зобов'язань. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Рятуння здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. С Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності з завдану моральну шкоду. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Врахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду, при вирішенні питання про відшкодування шкоди. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою у разі здійснення нею права на самозахист та в стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду. Відшкодування шкоди, завданої малолітніми, неповнолітніми, недієздатними фізичними особами, фізичними особами, цивільна дієздатність яких обмежена, та фізичними особами, які не усвідомлювали значення своїх дій та (або) не могли керувати ними. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Загальні положення про спадкування. Поняття спадкування. Підстави спадкування. Спадщина, її склад. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування. Поняття заповіту. Види заповітів. Право на заповіт. Право на обов'язкову частку в спадщині. Зміст заповіту. Заповідальний відказ. Покладення на спадкоємця інших обов'язків. Форма заповіту. Посвідчення заповіту. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Недійсність заповіту. Черговість спадкування за законом. Спадкування за правом представлення.

Здійснення права на спадкування. Виконання заповіту. Оформлення права на спадщину. Прийняття спадщини. Строки для прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Відумерлість спадщини. Поділ та перерозподіл спадщини між спадкоємцями. Виконання заповіту. Оформлення права на спадщину.

Спадковий договір. Поняття спадкового договору. Сторони у спадковому договорі. Особливості спадкового договору з участю подружжя. Забезпечення виконання спадкового договору.

- A зберігач і власник речі
- B зберігач і поклажодавець
- C зберігальник і поклажодавець
- D наймач і поклажодавець

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Загальні положення цивільного процесуального права. Поняття та предмет цивільного процесуального права як галузі права. Система цивільного процесуального права. Цивільне процесуальне законодавство. Поняття, завдання, види та стадії цивільного судочинства.

Принципи цивільного судочинства. Поняття та система принципів цивільного судочинства. Загальні принципи цивільного процесуального права. Характеристика окремих принципів цивільного судочинства: гласність судового процесу, мова цивільного судочинства, змагальність сторін, диспозитивність цивільного судочинства, забезпечення права на перегляд та оскарження судового рішення, обов'язковість судових рішень.

Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Визначення складу суду. Склад суду. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Наслідки відводу суду (судді).

Учасники справи. Склад учасників справи. Процесуальні права та обов'язки учасників справи. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність. Сторони в судовому процесі, їхні спеціальні процесуальні права та обов'язки. Процесуальна співучасть. Залучення до участі в справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Процесуальне правонаступництво. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

Представники. Поняття й види представництва в судовому процесі. Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками. Повноваження представника в суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.

Інші учасники судового процесу. Склад інших учасників судового процесу. Цивільний процесуальний статус інших учасників судового процесу.

Цивільна юрисдикція. Поняття та види цивільної юрисдикції. Предметна та суб'єктна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність).

Докази та доказування. Поняття доказів у судовому процесі. Види засобів доказування: письмові, речові та електронні докази, висновки експертів, показання свідків. Обов'язок доказування та подання доказів. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Оцінка доказів. Забезпечення доказів.

Процесуальні строки. Поняття процесуальних строків та їх види. Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу й закінчення процесуальних строків. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.

Судові виклики та повідомлення. Поняття та види судових повісток. Порядок вручення судових повісток.

Судові витрати. Поняття та види судових витрат. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати. Розподіл судових витрат між сторонами.

Заходи процесуального примусу. Поняття та види заходів процесуального примусу. Підстави та порядок застосування заходів процесуального примусу.

Позовне провадження. Поняття позову. Види позовів. Підстави та види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення. Заяви по суті справи, їх види. Позовна заява,

її зміст і форма. Пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження в справі. Відкриття провадження в справі. Підготовче провадження. Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов. Врегулювання спору за участю судді. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. Завдання та строки розгляду справи по суті. Відкриття розгляду справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу. Зупинення та закриття провадження в справі. Залишення позову без розгляду. Поняття та види судових рішень. Порядок ухвалення судового рішення. Законність і обґрунтованість судового рішення. Проголошення судового рішення. Набрання рішенням суду законної сили. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження. Умови та порядок проведення заочного розгляду справи.

Наказне провадження. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Порядок розгляду справ про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Окреме провадження. Поняття та сутність окремого провадження. Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження.

Перегляд судових рішень. Поняття та сутність апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження. Строк на апеляційне оскарження. Форма й зміст апеляційної скарги, порядок її подання. Відкриття апеляційного провадження. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції. Постанова суду апеляційної інстанції.

Поняття та сутність касаційного провадження. Суд касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма й зміст касаційної скарги, порядок її подання. Відкриття касаційного провадження. Касаційний розгляд. Повноваження суду касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Судовий контроль за виконанням судових рішень. Негайне виконання судових рішень. Звернення судових рішень до виконання. Відстрочення й розстрочення виконання. Зміна чи встановлення способу та порядку виконання. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови. Судовий контроль за виконанням судових рішень.

Відновлення втраченого судового провадження. Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Визнання та виконання рішень іноземних судів. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню. Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Судові доручення про надання правничої допомоги. Звернення суду України із судовим дорученням про надання правничої допомоги до іноземного суду. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

Типові питання з дисципліни «Цивільне процесуальне право України»:

Основним методом регулювання цивільно-процесуальних відносин є метод:

- A імперативний
- B імперативно-диспозитивний
- C диспозитивний
- D діалектичний.

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА.

Загальні засади кримінального права України. Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, особливості, співвідношення з іншими галузями. Принципи кримінального права України (загальні, міжгалузеві, галузеві). Принцип *nullum crimen sine lege* та його реалізація в кримінальному праві України. Джерела кримінального права. Система джерел сучасного кримінального права України. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (далі - КК України) як основне джерело кримінального права України. Особливості нормативних приписів Загальної та Особливої частин КК України. Чинність закону України про кримінальну відповідальність у часі: поняття, основні принципи. Особливості набрання та втрати чинності законом України про кримінальну відповідальність. Визначення часу вчинення кримінального правопорушення за КК України. Особливості визначення часу вчинення окремих різновидів кримінальних правопорушень (триваючих та продовжуваних, тих, які вчиняються (можуть вчинитися) кількома діями, з матеріальним складом). Зворотна дія закону України про кримінальну відповідальність у часі. Особливості та межі зворотної дії у часі окремих різновидів законів України про кримінальну відповідальність. Чинність закону України про кримінальну відповідальність у просторі та за колом осіб: поняття та основні принципи (територіальний, громадянства, реальний, універсальний). Місце вчинення кримінального правопорушення. Особливості визначення місця вчинення окремих різновидів кримінальних правопорушень за КК України.

Поняття, ознаки та види (за ступенем тяжкості) кримінальних правопорушень за кримінальним правом України. Малозначність діяння та її юридичне значення за КК України.

Об'єкт кримінального правопорушення. Поняття об'єкта кримінального правопорушення та його ознаки. Поняття, ознаки та основні різновиди потерпілого від кримінального правопорушення. Поняття та ознаки предмета кримінального правопорушення.

Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та їх юридичне значення. В Суспільно небезпечне діяння. Поняття та форми суспільно небезпечного діяння. Особливості відображення діяння в статтях Особливої частини КК України. Дія як активна форма суспільно небезпечного діяння. Бездіяльність як пасивна форма суспільно небезпечного діяння. Особливості бездіяльності та їх вплив на кримінальну відповідальність особи. Юридичне значення непереборної сили, фізичного або психічного примусу за КК України. Суспільно небезпечні наслідки. Поняття суспільно небезпечних наслідків. Види суспільно небезпечних наслідків за КК України. Причинний зв'язок між діянням та наслідками. Поняття причинного зв'язку. Особливості змісту причинного зв'язку в кримінальному праві. Час, місце, обстановка, знаряддя, засоби, спосіб вчинення кримінального правопорушення та їх кримінально-правове значення.

Суб'єкт кримінального правопорушення. Поняття, ознаки та види суб'єкта кримінального правопорушення. Вік, із якого може наставати кримінальна відповідальність. Особливості встановлення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Поняття та критерії осудності. Поняття та критерії неосудності. Юридичне значення неосудності. Поняття та критерії обмеженої осудності. Юридичне значення обмеженої осудності. Вчинення кримінального правопорушення у стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Види стану сп'яніння, передбачені КК України. Юридичне значення вчинення кримінального правопорушення в стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Вина та її форми. Прямий умисел. Непрямий умисел. Відмінність прямого від непрямого умислу. Визначений та невизначений умисел. Кримінально протиправна самовпевненість. Відмінність кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінально протиправна недбалість. Казус (випадок): поняття, значення, відмінність від кримінально протиправної недбалості. Складна (подвійна, змішана) вина. Особливості змісту складної (подвійної, змішаної) вини у складах кримінальних правопорушень, передбачених КК України. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Мотив вчинення. Мета вчинення. Емоційний стан особи. Помилка та її юридичне значення. Поняття та види помилки у кримінальному праві. Юридична помилка, її основні різновиди та значення. Фактична помилка, її основні різновиди та значення.

Стадії кримінального правопорушення. Поняття, ознаки та види стадій кримінального правопорушення за КК України. Особливості визначення моменту закінчення окремих складів кримінального правопорушення. Відмінність готування від виявлення наміру вчинити кримінальне правопорушення. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення. Замах на кримінальне правопорушення. Відмінність замаху від готування до кримінального правопорушення. Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каюття.

Співучасть у кримінальному правопорушенні за КК України. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні за КК України. Види співучасників кримінального правопорушення за КК України. Виконавець (співвиконавець). Організатор. Підбурювач. Пособник. Окремі форми співучасті у кримінальному правопорушенні, передбачені в Загальній частині КК України. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою. Вчинення кримінального правопорушення організованою групою. Вчинення кримінального правопорушення злочинною організацією. Підстава (підстави) та межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Особливості підстави (підстав) кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Особливості та межі кримінальної відповідальності окремих видів співучасників кримінального правопорушення, передбачені КК України. Особливості та межі кримінальної відповідальності учасників організованої групи чи злочинної організації, передбачені КК України. Спеціальні питання кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення, передбачені КК України. Добровільна відмова співучасників. Особливості добровільної відмови окремих видів співучасників, передбачені КК України. Кримінально-правова оцінка діянь окремих співучасників за наявності добровільної відмови.

Причетність до кримінального правопорушення. Поняття причетності до кримінального правопорушення. Відмінність причетності до кримінального правопорушення від співучасті у кримінальному правопорушенні. Особливості регламентації відповідальності за причетність до кримінального правопорушення в кримінальному праві України. Форми (види) причетності до кримінального правопорушення. Заздалегідь не обіцяне приховування кримінального правопорушення: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Заздалегідь не обіцяне придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом. Неповідомлення про кримінальне правопорушення: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві. Потурання кримінальному правопорушенню: поняття, окремі прояви, особливості юридичної оцінки в кримінальному праві.

Множинність кримінальних правопорушень. Поняття множинності

кримінальних правопорушень. Юридичні ознаки множинності. Основні форми множинності, передбачені КК України. Одиничне кримінальне правопорушення як елемент множинності кримінальних правопорушень. Поняття та основні різновиди одиничних кримінальних правопорушень. Продовжуване кримінальне правопорушення. Триваюче кримінальне правопорушення. Кримінальне правопорушення, склад якого передбачає альтернативні діяння. Складне (складне) кримінальне правопорушення. Сукупність кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види сукупності кримінальних правопорушень. Окремі прояви множинності кримінальних правопорушень, що віднесені до їх сукупності теорією кримінального права та вітчизняною правозастосовною практикою. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм у кримінальному праві. Особливості кваліфікації сукупності кримінальних правопорушень. Повторність кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень за КК України. Відмінність повторності кримінальних правопорушень від продовжуваного кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації повторності кримінальних правопорушень. Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття, ознаки та види рецидиву кримінальних правопорушень за КК України. Співвідношення рецидиву і повторності кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації рецидиву кримінальних правопорушень.

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Систематизація (класифікація) обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, в теорії кримінального права. Характеристика окремих обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, передбачених КК України. Необхідна оборона. Уявна оборона. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Крайня необхідність. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

Заходи кримінально-правового характеру: загальні положення. Поняття заходів кримінально-правового характеру. Систематизація заходів кримінально-правового характеру в теорії кримінального права. Особливості регламентації заходів кримінально-правового характеру у КК України. Заходи кримінально-правового характеру в межах кримінальної відповідальності особи. Заходи кримінально-правового характеру поза межами кримінальної відповідальності особи. Заходи кримінально-правового характеру, які можуть поєднуватись із кримінальною відповідальністю особи або застосовуватись самостійно.

Звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Відмінність звільнення від кримінальної відповідальності від її виключення. Особливості регламентації звільнення від кримінальної відповідальності в кримінальному праві України. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності за діяння, що містять ознаки корупційних кримінальних правопорушень. Систематизація (класифікація) окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права. Характеристика окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених КК України. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Покарання та його види. Поняття та ознаки покарання за КК України. Мета (цілі) покарання за КК України. Співвідношення покарання та інших заходів кримінально-правового характеру. Система видів покарань. Основні характеристики системи видів

покарань за КК України. Види покарань, передбачені КК України. Характеристика окремих видів покарань за КК України. Види та особливості покарань, які можуть призначатись неповнолітнім. Основні та додаткові покарання. Основні покарання. Додаткові покарання. Покарання, які можуть призначатись і як основні, і як додаткові. Особливості призначення основних та додаткових покарань.

Призначення покарання. Загальні засади призначення покарання. Поняття загальних засад призначення покарання. Загальні засади призначення покарання, передбачені КК України. Характеристика окремих загальних засад призначення покарання за КК України. Обставини, які пом'якшують покарання. Обставини, які обтяжують покарання. Спеціальні засади (правила) призначення покарання за КК України. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Призначення покарання за сукупністю вироків. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Особливості призначення покарання неповнолітнім.

Звільнення від покарання та його відбування. Поняття та ознаки звільнення від покарання та його відбування. Відмінність звільнення від покарання та його відбування від звільнення від кримінальної відповідальності. Різновиди звільнення від покарання та його відбування, передбачені КК України. Особливості звільнення від покарання та його відбування за корупційні кримінальні правопорушення. Систематизація (класифікація) окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування в теорії кримінального права. Характеристика окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування, передбачених КК України. Звільнення від покарання у зв'язку зі втратою особою суспільної небезпечності. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від покарання за хворобою. Звільнення від відбування покарання на підставі закону про амністію. Звільнення від відбування покарання на підставі указу про помилування. Особливості звільнення від покарання та його відбування, передбачені КК України щодо неповнолітніх.

Судимість. Поняття та ознаки судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості в правовій системі України. Особи, які відповідно до КК України визнаються такими, що не мають судимості. Погашення судимості за КК України. Зняття судимості за КК України. Особливості погашення та зняття судимості, передбачені КК України щодо неповнолітніх.

Примусові заходи медичного характеру, примусове лікування, примусові заходи виховного характеру. Примусові заходи медичного характеру за КК України. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. А Примусове лікування за КК України. Поняття примусового лікування. Підстави та умови застосування примусового лікування. Відмінність примусового лікування від примусових заходів медичного характеру. Примусові заходи виховного характеру за КК України. Умови та підстави застосування примусових заходів виховного характеру до особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Умови застосування примусових заходів виховного характеру до особи, що не досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Види примусових заходів виховного характеру.

Спеціальна конфіскація. Поняття та юридична природа спеціальної конфіскації

як окремого заходу в кримінальному праві. Відмінність спеціальної конфіскації від конфіскації майна як виду покарання. Підстави застосування спеціальної конфіскації за КК України. Майно, яке відповідно до КК України підлягає спеціальній конфіскації.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Поняття та юридична природа заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Особливості заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб за КК України. Підстави застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за КК України. Юридичні особи, до яких відповідно до КК України застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру за КК України. Види заходів кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб. Особливості застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб, передбачені КК України.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА.

Основні різновиди норм та наскрізні юридичні поняття і юридичні конструкції Особливої частини КК України. Основні різновиди норм Особливої частини КК України. Норми, що визначають ознаки певних видів кримінальних правопорушень та (або) окремих їх різновидів, та особливості їх змісту. Норми, що визначають межі караності за певні види кримінальних правопорушень та (або) окремі їх різновиди, та особливості їх змісту. Норми, що передбачають звільнення від кримінальної відповідальності за певні види кримінальних правопорушень (окремі їх різновиди), та особливості їх змісту. Наскрізні юридичні поняття та юридичні конструкції Особливої частини КК: корупційні кримінальні правопорушення; близькі родичі, близькі особи, члени сім'ї; малолітній, неповнолітній, дитина; насильство; насильство, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я особи; насильство, яке є небезпечним для життя чи здоров'я особи; втручання; перешкоджання; знищення; пошкодження; примушування; погроза; тяжкі наслідки; загибель людей. Особливості змісту наведених юридичних понять та юридичних конструкцій в окремих статтях Особливої частини КК України.

Злочини проти основ національної безпеки України. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: окремі різновиди злочину, особливості їх окремих форм. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів злочину. Державна зрада: загальні ознаки складу злочину, особливості окремих форм. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки посягання на життя державного чи громадського діяча. Диверсія: загальні ознаки складу злочину, особливості окремих форм. Особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності за окремі види злочинів проти основ національної безпеки України.

Кримінальні правопорушення проти особи. Кримінальні правопорушення проти життя особи. Поняття та види вбивства за КК України. Кваліфіковані види умисного вбивства: зміст окремих обтяжуючих обставин, особливості кваліфікації. Привілейовані види умисного вбивства. Вбивство через необережність, співвідношення з кримінальними правопорушеннями, склади яких передбачають загибель людини (людей). Доведення до самогубства. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Поняття і види тілесних ушкоджень. Умисне тяжке тілесне ушкодження: особливості складів кримінального правопорушення, кваліфікація у разі поєднання з вчиненням інших кримінальних правопорушень. Розлад здоров'я як ознака окремих видів тілесних ушкоджень. Втрата працездатності як ознака окремих видів тілесних ушкоджень. Співвідношення катування, умисного заподіяння тілесних ушкоджень та нанесення побоїв. Домашнє насильство: особливості об'єкта та об'єктивної сторони, співвідношення з іншими кримінальними правопорушеннями проти здоров'я особи. Розмежування складів кримінальних правопорушень - залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності

особи. Захоплення заручників: ознаки основного та кваліфікованих складів, співвідношення з незаконним позбавленням волі або викраденням людини. Торгівля людьми: особливості змісту окремих ознак складів кримінального правопорушення. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Згвалтування: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Сексуальне насильство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення, співвідношення з іншими видами кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Примушування до вступу в статевий зв'язок: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини та громадянина. Порушення таємниці голосування: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінального правопорушення. Порушення недоторканності житла: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Грубе порушення законодавства про працю: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Порушення авторського права й суміжних прав: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти власності. Корисливі посягання на власність. Загальні ознаки кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним оборотом чужого майна на користь винуватої особи чи третіх осіб («розкрадання»). Момент визнання кримінального правопорушення закінченим у складах окремих корисливих посягань на власність. Крадіжка: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Грабіж: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Розбій: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Вимагання: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Розмежування розбою, насильницького грабежу та вимагання. Шахрайство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Привласнення, розтрата та заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Кількісні характеристики в складах корисливих посягань на власність. Кваліфікуючі ознаки «повторно», «проникнення в житло, інше приміщення чи сховище»: особливості кримінально-правового змісту у складах окремих корисливих посягань на власність. Особливості кваліфікації розбою і вимагання при конкуренції кримінально-правових норм та за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження чужого майна: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Створення злочинної організації: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів злочину, особливості спеціального виду звільнення від кримінальної відповідальності. Бандитизм: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у складі банди чи злочинної організації. Кримінальні правопорушення терористичної спрямованості: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень, особливості спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням встановленого порядку обігу зброї, боєприпасів, вибухових пристроїв, вибухових речовин: об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки: ознаки основного і кваліфікованих складів

кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Об'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту). Суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту).

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Масові заворушення: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Хуліганство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Відмінність хуліганства, вчиненого групою осіб, від групового порушення громадського порядку. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальних правопорушень проти здоров'я населення. Поняття наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, їх місце у складах відповідних кримінальних правопорушень. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень, предметом яких є наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори.

Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Погроза або насильство щодо особи, члена її сім'ї або близького родича у зв'язку зі здійсненням цією особою державної, громадської, службової чи професійної діяльності: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Зміст понять «зловживання владою», «зловживання службовим становищем», «зловживання повноваженнями» у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Розмежування з іншими кримінальними правопорушеннями, що вчиняються з використанням повноважень за займаною посадою: службового становища, влади, повноважень та вчиняються службовою особою і особою, яка не є службовою. Наслідки у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Предмет службового підроблення. Поняття неправомірної вигоди у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Типові питання з дисципліни «Кримінальне право України»

Назвіть ознаки, які визначають характер і сутність суспільної небезпечності злочину.

- A мотив і мета злочину
- B особисті якості суб'єкта злочину
- C вік, соціальний стан потерпілого
- D місце та час вчинення злочину

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Загальні положення кримінального процесуального права. Поняття та предмет кримінального процесуального права як галузі права. Кримінальне процесуальне законодавство: поняття та система. Джерела кримінального процесуального права. Поняття та завдання кримінального провадження. Кримінальні процесуальні функції: поняття та види.

Засади кримінального провадження.

Суд та учасники кримінального провадження. Суд у кримінальному провадженні: склад суду; юридичний статус судді, слідчого судді, присяжного. Законний склад суду. Підсудність в кримінальному провадженні. Учасники кримінального провадження: поняття й класифікація. Сторона обвинувачення. Сторона захисту. Потерпілий та його представник. Інші учасники кримінального провадження. Відводи та порядок їх вирішення. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні.

Докази та доказування в кримінальному провадженні. Поняття доказів та їх класифікація. Види процесуальних джерел доказів. Поняття доказування та його структура. Предмет, межі та суб'єкти доказування.

Процесуальні документи, строки та витрати. Поняття та види процесуальних документів. Поняття та порядок обчислення процесуальних строків. Види процесуальних витрат та їх розподіл.

Заходи забезпечення кримінального провадження. Мета та види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Підстави та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Мета й підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Види запобіжних заходів. Порядок застосування запобіжних заходів. Порядок продовження строку застосування запобіжного заходу, зміни та скасування запобіжних заходів.

Досудове розслідування. Поняття та форми досудового розслідування. Загальні положення досудового розслідування: початок досудового розслідування; поняття та види підслідності; строки досудового розслідування та порядок їх продовження; ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення; недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування; об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування; розгляд клопотань під час досудового розслідування. Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії. Поняття слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та їх система. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Види слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення. Види негласних слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення.

Повідомлення про підозру. Випадки повідомлення про підозру. Порядок повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру.

Зупинення та закінчення досудового розслідування. Підстави та порядок супинення досудового розслідування. Відновлення досудового розслідування. Форми закінчення досудового розслідування.

Судове провадження у першій інстанції. Підготовче провадження. Загальні положення судового розгляду. Межі судового розгляду. Процедура судового розгляду. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції.

Судові рішення. Види судових рішень та вимоги до них. Порядок ухвалення та проголошення судових рішень. Окрема думка судді.

Провадження в суді апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження, процесуальний

порядок і строки апеляційного оскарження. Форма та зміст апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова у відкритті провадження. Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду. Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна та доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції. Судові рішення суду апеляційної інстанції.

Провадження з виконання судових рішень. Набрання законної сили судовим рішенням та його наслідки. Питання, які вирішуються судом під час та після виконання вироків, порядок їх вирішення.

Провадження в суді касаційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Право на касаційне оскарження, процесуальний порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції. Підстави та порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду. Судові рішення суду касаційної інстанції.

Особливі порядки кримінального провадження. Кримінальне провадження на підставі угод. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. 4 Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції.

Типові питання з дисципліни «Кримінальний процес»:

Змістом якої функції кримінального процесу є прийняття рішення по суті у кримінальному провадженні?

- A обвинувачення
- B захисту
- C правосуддя
- D судового контролю

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»

Поняття, юридична природа та сфера дії сучасного міжнародного публічного права. Сфера дії міжнародного публічного права та його характерні особливості. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного публічного права. Функції міжнародного публічного права. Значення Вестфальського миру 1648 р. для становлення і розвитку міжнародного публічного права.

Співвідношення міжнародного публічного права та національного права. Теорії співвідношення міжнародного публічного права і національного права. Дія міжнародного публічного права в національному праві.

Система й структура міжнародного публічного права. Поняття системи та структури міжнародного публічного права. Поняття, критерії відокремлення та види галузей міжнародного публічного права.

Норми міжнародного публічного права. Поняття та характерні риси норм міжнародного публічного права. Види норм міжнародного публічного права та їх класифікація. Ієрархія норм міжнародного публічного права. Кодифікація норм міжнародного публічного права. Концепція «м'якого права» у міжнародному публічному праві.

Основні принципи міжнародного публічного права. Поняття основних принципів міжнародного публічного права. Функції основних принципів міжнародного публічного права. Природа й ознаки основних принципів міжнародного публічного права. Класифікація та зміст основних принципів міжнародного публічного права.

Джерела міжнародного публічного права. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір. Міжнародний звичай. Загальні принципи права. Рішення міжнародних міжурядових організацій. Допоміжні засоби для визначення норм міжнародного публічного права. Рішення міжнародних судових органів. Односторонні акти держав.

Міжнародний правотворчий процес та реалізація норм міжнародного публічного права. Сутність, принципи та суб'єкти міжнародного правотворчого процесу. Поняття, форми, способи та механізм реалізації норм міжнародного публічного права.

Суб'єкти міжнародного публічного права. Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності. Поняття суб'єкта міжнародного публічного права. Держава як суб'єкт міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.

Визнання у міжнародному публічному праві. Поняття та правова природа визнання. Форми, типи та засоби визнання. Визнання нових держав та урядів. Інші види визнання у міжнародному публічному праві.

Правонаступництво у міжнародному публічному праві. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів. Правонаступництво держав щодо державної власності, архівів та боргів. Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 р. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1983 р.

Відповідальність за міжнародним публічним правом. Поняття, правова природа та підстави для виникнення відповідальності за міжнародним публічним правом. Протиправні діяння в міжнародному публічному праві та їх класифікація. Обставини, що звільняють від відповідальності міжнародному публічному праві. Суб'єкти відповідальності в міжнародному публічному праві. Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р. Відповідальність за правомірну діяльність. Міжнародно-правові зобов'язання *erga omnes* суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством. Умови правомірності та механізм застосування санкцій за міжнародним публічним правом. Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів. Санкції щодо Російської Федерації та персональні спеціальні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України.

Концепція естоппеля в міжнародному публічному праві та перспективи застосування до порушень міжнародно-правових зобов'язань. Поняття естоппеля в міжнародному публічному праві та його застосування у випадках порушень міжнародно-правових зобов'язань. Концептуальні підходи до кваліфікації Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (5 грудня 1994 року) (Будапештський меморандум) та її правові наслідки.

Населення в міжнародному публічному праві. Поняття й основні категорії населення. Питання громадянства в міжнародному публічному праві. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний Суд ООН). Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством. Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство, 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення випадків без громадянства 1961 р. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Право притулку.

Міжнародне гуманітарне право. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання. Неміжнародні збройні конфлікти (збройні конфлікти неміжнародного характеру) та їх правове регулювання. Учасники збройного конфлікту. Захист жертв війни за міжнародним гуманітарним правом. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них 1977 р. Засоби та методи ведення війни. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невивіркову дію 1980 р. та додаткові протоколи до неї. Правовий режим окупації. Гаазька конвенція та Положення про закони та звичай сухопутної війни 1907 р. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу).

Міжнародне кримінальне право. Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом. Конвенція про попередження злочину геноциду та покарання за нього 1948 р. Конвенція проти катувань та інших жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Юрисдикційні питання у міжнародному кримінальному праві та міжнародний кримінальний процес. Міжнародні кримінальні судові установи. Римський статут Міжнародного кримінального суду. Форми та напрямки міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Правова допомога та екстрадиція. Попереднє розслідування ситуації в Україні Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду.

Територія в міжнародному публічному праві. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві. Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території. Державні кордони та їх правовий режим. Територіальні спори та претензії. Території з особливим правовим режимом. Правовий режим Антарктики.

Міжнародне морське право. Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права. Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Правовий статус і режим внутрішніх вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Правовий режим Арктики.

Право міжнародних договорів. Поняття, джерела та принципи права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. Сторони в міжнародних договорах. Укладення договору. Дія та дійсність міжнародного договору. Тлумачення міжнародного договору. Припинення міжнародних договорів.

Право зовнішніх зносин. Поняття, джерела та принципи права зовнішніх зносин. Органи зовнішніх зносин держави та їх система. Дипломатичне право. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Консульське право. Віденська конвенція про

консульські зносини 1963 р. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р. Дипломатичне право міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

Право міжнародних організацій. Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р. Регіональні міжнародні міжурядові організації. Міжнародні неурядові організації.

Мирне вирішення міжнародних спорів. Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН. Регіональні й спеціальні міжнародні судові установи. Міжнародні арбітражні (третейські) суди. Вирішення міжнародних спорів у рамках міжнародних організацій.

Право міжнародної безпеки. Поняття, джерела та принципи права міжнародної безпеки. Засади колективної безпеки за міжнародним правом. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом. Роззброєння та обмеження озброєнь. Невоснні аспекти міжнародної безпеки.

Міжнародне економічне право. Поняття, джерела та принципи міжнародного економічного права. Міжнародні економічні організації. Юрисдикційні імунітети держав та їх власності. Європейська конвенція про імунітет держав 1972 р. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом. Вирішення міжнародних економічних спорів. Вашингтонська конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами та фізичними або юридичними особами інших держав 1965 р. Сеульська конвенція 1985 р. про заснування багатостороннього агентства з гарантій інвестицій. Право Світової організації торгівлі. Угода про заснування Світової організації торгівлі 1994 р. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 р.

Міжнародне екологічне право. Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті 1991 р. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища 1998 р.

Типові питання з дисципліни «Міжнародне публічне право»:

Результатом Віденського конгресу стала поява в міжнародному праві ...

- A концепції постійного нейтралітету
- B заборони каперства
- C норм, що пом'якшують правила ведення війни
- D правових гарантій політичної рівноваги

АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»

Загальні положення про права людини. Природа та сутність прав людини. Універсальність прав людини. «Покоління» прав людини та їх принципові відмінності. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.

Захист прав людини в діяльності ООН. Статут ООН. Рада ООН з прав людини. Верховний Комісар ООН з прав людини. Процедура 1235. Процедура 1503. Комітет із прав людини. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок. Комітет із прав дитини. Комітет проти катувань. Комітет із ліквідації расової дискримінації. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).

Захист прав людини в Європі. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Європейська соціальна хартія (переглянута). Комітет Ради Європи проти катувань. Організація з безпеки і співробітництва в Європі – історія створення та повноваження.

Інші регіональні системи захисту прав людини. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини. Арабська система захисту прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

Право на життя. Обсяг та складові права на життя. Справа Маккани та інші проти Сполученого Королівства.

Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання. Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання. Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання (справа «Каверзін проти України», № 23893/03, 2012 р.)

Право на свободу та особисту недоторканність. Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканність. Справа Харченко проти України № 40107/02, 2011 р.

Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного життя (справа «С. і Марпер проти Сполученого Королівства» (S and Marper v. United Kingdom), №№ 30562/04, 30566/04, рішення Великої палати 2008 р.) Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до сімейного життя (справа «Савіні проти України», № 39948/06, 2008 р.; справа «М.Р. і Д.Р. проти України», № 63551/13, 2018 р.) Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до житла (справа «Німіц проти Німеччини» (Niemietz v. Germany), № 13710/88, 1992 р.; справа «Кривіцька та Кривіцький проти України», № 30856/03, 2011 р.) Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до кореспонденції (справа «Роман Захаров проти Росії» (Roman Zakharov v. Russia), № 47143/06, рішення Великої палати 2015 р.).

Свобода думки, совісті та релігії. Свобода вираження поглядів. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Справа Коккінакіс проти Греції. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті і релігії (справа «Коккінакіс проти Греції» (Kokkinakis v. Greece) № 14307/88, 1993 р.) .

Свобода вираження поглядів. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів (справа «Лінгенс проти Австрії» (Lingens v. Austria), № 9815/82, 1986 р.; справа «Швидка проти України», № 17888/12, 2014 р.) .

Свобода зібрань та об'єднання. Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу зібрань та об'єднання (справа «Веніамін Тимошенко та інші проти України», № 48408/12, 2014 р.) .

Право на власність. Обсяг та складові права на власність. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність (справа «Спорронг і Лоннрот проти Швеції» (Sporrong and Lonnroth v. Sweden), №№ 7151/75, 7152/75, 1982 р.; справа «Лоїзиду проти Туреччини» (Loizidou v. Turkey), № 15318/89, рішення Великої палати 1996 р.к.) .

Заборона дискримінації. Обсяг та складові заборони дискримінації. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації (справа «Пічкур проти України», № 10441/06, 2013 р.; справа «D.H. та інші проти Чеської Республіки» (D.H. and Others v. the Czech Republic), № 57325/00, рішення Великої палати 2007 р.)

Право на справедливий суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту. Обсяг та складові права на справедливий суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту (справа «Олександр Волков проти України», № 21722/11, рішення Великої палати 2013 р.; справа «Бурмич та інші проти України», №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р.).

Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації. Правомірне обмеження прав людини. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів.

Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів. Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів. Захист поранених і хворих у діючих арміях. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі. Захист військовополонених. Захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни.

Типові питання з дисципліни «Міжнародний захист прав людини»:
Зафіксовані в юридичних актах і документах міжнародних організацій (або їх органів) принципи і норми про зміст і обсяг прав людини, що є обов'язковими або рекомендаційними настановами для внутрішньодержавної юридичної практики – це:

- A Міжнародні стандарти прав людини
- B Правила прав людини
- C Соціальні права
- D Правові гарантії

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційне завдання складається з 80 питань, по 10 питань з кожної із 8 дисциплін, що виносяться на комплексний екзамен. На кожне з питань пропонується чотири варіанти відповіді, але існує 1 правильна відповідь, яку має обрати студент.

РЕГЛАМЕНТ ЕКЗАМЕНУ

Комплексний екзамен проводиться у формі комп'ютерного тестування на платформі Міх із забезпеченням ідентифікації особи студента через особистий кабінет та візуальним контролем під час проведення тестування. Процес екзамену модерується головою та членами екзаменаційної комісії. Результати екзамену зберігаються в єдиній базі.

Екзаменаційне завдання для кожного студента формується рандомно з масиву запитань, які завантажені до електронного ресурсу Мікс. Всього 800 питань, по 100 запитань із кожної дисципліни, що виносяться на комплексний екзамен. Екзамен триває 120 хвилин, у студента одна спроба відповіді на питання.

Відповіді студента роздруковуються на зворотньому боці аркуша відповідей, в який члени комісії виставляють кількість правильних відповідей та загальну кількість балів за екзамен. Аркуш відповідей наведено у Додатку 1.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів – 100. Одна правильна відповідь оцінюється в 1,25 бала.

Методика розрахунку балів наведена у таблиці 1.

**Критерії оцінки комплексного екзамену з атестації
за ступенем «бакалавр» зі спеціальності 081 «Право»**

Кількість вірних відповідей	Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS
72-80	90-100	A	«5» відмінно
66-71	82-89	B	«4» добре
59-65	74-81	C	
51-58	64-73	D	«3» задовільно
48-50	60-63	E	
28-47	35-59	FX	«2» незадовільно
0-27	1-34	F	

**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»**

1. Конституційне право України : підручник / Т. М. Слінько, Л. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін. ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків, 2020. 592 с.
2. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю. Г. Барабаш, Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин та ін. Вид. 6-те. Харків. : Право, 2019. 388 с.
3. Конституційне право України : навчальний посібник для підготовки до ЗНО / М. Слінько, І. І. Дахова, Л. І. Летнянчин. Харків : Право, 2019. 292 с.

«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник/за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
2. Адміністративні правопорушення та відповідальність (у схемах і таблицях) :навчальний посібник / А. М. Куліш, О. М. Резнік. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – 98 с.
3. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. Станом на 3 лютого 2020 р. / За заг. ред. Журавльова Д. В. – Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 816 с.
4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання четверте. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 656 с.
5. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
6. Адміністративне право України : підручник / В. В. Серета, О. Л. Хитра, Ю. С. Назар, Д. І. Йосифович, Я. М. Когут та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 680 с.
7. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання четверте. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 656 с

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Цивільне право України (загальна частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 364 с.

2. Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : навч. посіб. у 2 т. Київ : Алерта, 2019. 342 с.

«ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Ізарова І. О., Ханік-Посполітак Р. Ю. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти. Київ : ВД «Дакор», 2019. 274 с.
2. Цивільний процес : навч. посіб. / К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін. Харків : Право, 2020. 390 с.

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Сухонос, В.В. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник. Суми: Університетська книга, 2016. 375 с. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/52439>
2. Сухонос, В.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. Суми : Університетська книга, 2018. 375 с.
3. Сухонос, В.В. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник. Суми: Університетська книга, 2020. 672 с.

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навчальний посібник / за заг. доц. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2021. 300 с.
3. Кримінальний процес : підручник / Бойко О.П. на ін , за заг. ред О.Ф. Кобзар. У 2-х ч. Ч. 1. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. Ліра ЛТД. 2017. 337 с.

«МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»

1. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 608 с.
2. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
3. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с

«МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»

1. Сироїд Т.Л. Міжнародний захист прав людини: навч. посібник. Харків : Право. 2019. 310 с.
2. Захист прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини у сфері кримінального судочинства : збірник судової практики / уклад. А.О. Потьомкін. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 760 с.
3. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України): навчальний посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 376 с.

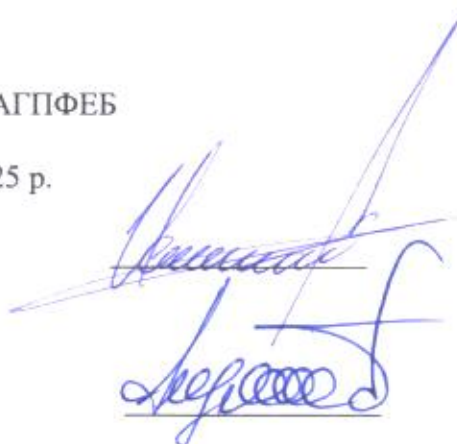
Схвалено на засіданні кафедри АГПФЕБ

Протокол № 4 від 28 жовтня 2025 р.

Завідувач кафедрою

ПОГОДЖЕНО:

Директор НН інституту права

Льченко О.В.

Куліш А.М.

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АРКУШ ВІДПОВІДІ
комплексного екзамену з атестації за ступенем «бакалавр»
зі спеціальності 081 «Право»

 ПІБ студента

 група

Результати оцінювання

Кількість правильних відповідей – ___;

Кількість балів за них – ___.

 Оцінка – _____
 (за шкалами ECTS та національною, числом та прописом)

Голова комісії

(підпис)_____
(прізвище, ініціали)

Члени комісії

(підпис)_____
(прізвище, ініціали)_____
(підпис)_____
(прізвище, ініціали)